

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिंग सेवा, सिभिल इन्जिनियरिंग समूह, स्यानिटरी उपसमूह, राजपत्र अनंकित
द्वितीय श्रेणी, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्सिसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रमलाई दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

भाग	परीक्षा	विषय	पूर्णाङ्क	प्रश्न संख्या	समय	परीक्षा प्रणाली	उत्तीर्णाङ्क
१	लिखित	सेवा सम्बन्धी	१००	५०	४५ मिनेट	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	४०
२	अन्तर्वार्ता		२०				

द्रष्टव्य:-

१. पाठ्यक्रममा रहेका एकाइबाट देहाय अनुसार प्रश्नहरु सोधिनेछन्:-

पाठ्यक्रमको एकाइ	प्रश्नसंख्या
१	३०
२	१५
३	५
जम्मा:-	५०

२. गल्ती गरेको प्रश्नोत्तरका लागि २० प्रतिशत अंक कट्टा गरिनेछ ।
३. पाठ्यक्रम लागू हुने मिति २०५७।४।१

लोक सेवा आयोग
नेपाल इन्जिनियरिंग सेवा, सिभिल इन्जिनियरिंग समूह, स्यानिटरी उपसमूह, राजपत्र अनंकित
द्वितीय श्रेणी, खानेपानी तथा सरसफाइ टेक्निसियन पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित
परीक्षाको पाठ्यक्रम

भाग १- खानेपानी

१.१ ग्रेभिटी फ्लो सिस्टम

१.१.१ योजना अवधि, जनसंख्या तथा पानीको माग

- परिचय
- योजना अवधि
- दैनिक पानीको माग

१.१.२ खानेपानी आयोजना

- परिचय
- पानीको मुहानको छनौट

१.१.३ इन्टेक

- परिचय
- इन्टेकका किसिम
- इन्टेकको सुरक्षा वा मर्मत सम्भार

१.१.४ ब्रेक प्रेसर ट्याङ्की (बि.पि.टी.)

- परिचय तथा आवश्यकता
- ब्रेक प्रेसर ट्याङ्की बनाउने ठाउँ
- ब्रेक प्रेसर ट्याङ्कीको किसिम
- ब्रेक प्रेसर ट्याङ्कीको निर्माण कार्य

१.१.५ रिजर्भ्वार ट्याङ्की

- परिचय तथा आवश्यकता
- रिजर्भ्वार ट्याङ्की बनाउने ठाउँ
- रिजर्भ्वार ट्याङ्की निर्माण कार्य

१.१.६ फेरो सिमेण्ट रिजर्भ्वार ट्याङ्की

- परिचय
- फाइदा र बेफाइदाहरु
- फेरो सिमेण्ट ट्याङ्कीको निर्माण

१.१.७ पाइपलाइन

- परिचय
- पाइप लाइनका किसिम
- पाइप लाइन बिछ्याउनु, खन्ने र पुर्ने काम
- पाइप गाड्नु पर्ने आवश्यकता
- पाइप लाइनमा हुने रोकवटहरु
- पाइप लाइनमा रोकवट पत्ता लगाउने तथा हटाउने उपायहरु

१.१.८ सार्वजनिक धारा

- परिचय
- धारा बनाउने ठाउँ
- सार्वजनिक धाराको निर्माण कार्य

- १.२ निर्माण
 - १.२.१ परिचय
 - १.२.२ सिमेण्ट
 - हाइड्रेशन
 - जम्ने प्रकृया
 - कडा हुने प्रकृया
 - सिमेण्ट राख्ने तरीका
 - १.२.३ बालुवा
 - १.२.४ गिट्टी
 - १.२.५ पानी
 - १.२.६ सिमेण्ट मसाला
 - १.२.७ ढुंगाको गारो
 - १.२.८ कंकट
 - कंकट ओसारने काम
 - फर्मा तयार पार्ने
 - कंकट खन्याउने तरिका
 - कंकट खाँदने तरिका
 - कंकट क्योरिङ गर्ने काम
 - फर्मा हटाउने काम
 - १.२.९ टिपकार (प्वाइन्टिङ गर्ने काम)
 - १.२.१० प्लाष्टर गर्ने काम ।
 - १.२.११ सिमेण्ट पनिङ लगाउने काम
- १.३ पाइप फिटिङ्ग
 - १.३.१ पाइप
 - परिचय
 - पाइपका किसिम
 - पाइपका गुण तथा अवगुण
 - १.३.२ सि.आई/जि.आई/एच.डि.पि. फिटिङ्ग
 - परिचय
 - प्रकार
 - काम र महत्व
 - १.३.३ पाइप फिटिङ्ग तथा जडान
 - १.३.४ ट्यूबवेल
 - परिचय
 - भूमिगत जल
 - स्यालो तथा डिप ट्यूबवेल
 - ट्यूबवेलमा प्रयोग हुने सामग्री
 - ट्यूबवेल जडानको विधि
 - मर्मत तथा सम्भार
 - ट्यूबवेल केयरटेकर तथा उपभोक्ता समिति
 - १.३.५ इनार
 - परिचय

- प्रकार
- निर्माण विधि
- मर्मत तथा सम्भार

भाग २ - सरसफाइ सम्बन्धी

२.१ पानी

- परिचय
- पानीका श्रोत
- स्वस्थ पानी
- २.१.१ पानी सुरक्षित राख्ने तरिका
- २.१.२ मुहान देखि मुखसम्म पानी कसरी सुरक्षित राख्न सकिन्छ
- २.१.३ सरसफाइ
 - परिचय
 - किसिम र आवश्यकता
 - सरसफाइको महत्व
 - घरबाट निस्किएको फोहर पानीको व्यवस्थापन
 - फोहर मैलाको व्यवस्थापन
 - ठोस, प्लाष्टिक र सिसा जस्ता फोहरको व्यवस्थापन
- २.१.४ पानीजन्य सरुवा रोग
 - परिचय
 - सरुवा रोगको किसिम
 - रोग सार्ने माध्यम
 - सरुवा रोगबाट बच्ने उपाय
 - खोप, पौष्टिक आहार, भाडापखाला र जुका सम्बन्धी जानकारी
- २.१.५ चर्पी
 - परिचय
 - चर्पीको आवश्यकता
 - चर्पीको किसिम
 - चर्पीको निर्माण विधि
 - चर्पीको फाइदा
 - चर्पीको मर्मत सम्भार
 - चर्पीको प्रयोग विधि
- २.१.६ सुधारिएको चुल्हो
 - परिचय
 - फाइदा र बेफाइदा
 - बनाउने तरिका

भाग ३ खानेपानी तथा सरसफाइ व्यवस्थापन

- ३.१ परिचय
- ३.२ खानेपानी आयोजना तथा जनसहभागिता
- ३.३ उपभोक्ता समितिको छनौट, काम कर्तव्य र जिम्मेवारी
- ३.४ मर्मत तथा सम्भार कार्यकर्ताको काम कर्तव्य

- ३.५ सरसफाइ स्वयंसेविका तथा उत्प्रेरिकाको काम कर्तव्य
- ३.६ आयोजना स्तरमा हुने तालिम सञ्चालन, मूल्यांकन आदि
- ३.७ उपभोक्ता समूह परिचालन
- ३.८ खानेपानी सरसफाइ टेक्निसियनको काम कर्तव्य र अधिकार

नमूना प्रश्न

१. फेरोसिमेण्ट टैंकको लागत स्टोन मैसनरी टैंकको भन्दा.....
(क) महंगो हुन्छ (ख) धेरै महंगो हुन्छ (ग) उच्च हुन्छ (घ) कम हुन्छ
२. जि.आई.पाईपको प्रेसर थाम्ने क्षमता एच.डि.पी.ई. पाईप भन्दा
(क) बढी हुन्छ (ख) कम हुन्छ (ग) बराबर हुन्छ (घ) धेरै कम हुन्छ
३. साइटमै बनाउन सकिने फिटिङ कुन हो ?
(क) जि.आई.पाईप (ख) एच.डि.पी.ई.पाईप (ग) सि.आई.पाईप (घ) पी.भि.सी.पाईप
४. डीपसेट हैंड पम्पको पानी तान्ने प्लंजर राख्ने ठाउँ कुन हो ?
(क) जमीनभन्दा माथि (ख) जमीनभन्दा मुनि
(ग) जमीनकै लेवलमा (घ) कुनैपनि होइन
५. भाडा-पखाला लाग्ने मुख्य कारण के हो ?
(क) पानी ट्याङ्की नहुनाले (ख) फोहर पानी खानाले
(ग) लामखुट्टेको टोकाइले (घ) शिक्षाको अभावले